

กพต.รับที่ ๗
วันที่ ๖ พ.ค. ๖๘
เวลา ๑๕:๐๐ น.

สสค. (eMail)

ส่ง : กพต.

รับที่ : ๕4937/68

6 พ.ค. 2568 เวลา 14:30 น.

ที่ สม ๐๕๐๒/๒๓

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

9 พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีประชาชนที่ถูกอพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ บ้านเวียงหงส์ล้านนา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ไม่ได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๕๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ และอพยพมาอาศัยในพื้นที่จัดสรรบริเวณบ้านเวียงหงส์ล้านนา หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ไม่ได้รับเอกสารสิทธิในที่ดินเนื่องจากอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ จึงขอกราบเรียนความเป็นมา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนจากนางรุ่งลาวัลย์ ชุนहनันท์ ซึ่งเดิมอาศัยอยู่ที่บ้านทางสูง หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ว่า ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการขยายเหมืองแม่เมาะและโครงการแม่เมาะของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ เห็นชอบให้อพยพประชาชนบางทางสูงออกจากพื้นที่เดิมไปยังบ้านเวียงหงส์ล้านนา หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่เมาะ โดยได้รับจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยครอบครัวละ ๒ งาน แต่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและสำนักนายกรัฐมนตรี (ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในขณะนั้น) ไม่ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนบ้านเวียงหงส์ล้านนาได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน ทำให้เสียโอกาสในการถือครองที่ดิน ไม่สามารถพัฒนาด้านเศรษฐกิจหรือสร้างสิ่งปลูกสร้างอื่นได้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ

๒. ข้อพิจารณา

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สิน โดยขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และบุคคลย่อมมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอและดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสำหรับตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ ความเห็นทั่วไปฉบับที่ ๒๖ (๒๕๖๕) ว่าด้วยที่ดินและสิทธิทางเศรษฐกิจ

/สัคม...

สังคม และวัฒนธรรม ของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Committee on Economic, Social and Cultural Rights: CESCR) ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามสนธิสัญญาของสหประชาชาติ ยังได้ระบุถึงพันธกรณีของรัฐบาลที่ต้องทำให้ทุกคนมีความมั่นคงปลอดภัยในการครอบครองที่ดินในระดับที่ สมเหตุสมผล ซึ่งรวมถึงการรับรองหรือคุ้มครองทางกฎหมายจากการบังคับขับไล่ และเพื่อให้สิทธินั้นเกิดขึ้น ได้จริง รัฐบาลต้องนำมาตรการทางกฎหมาย การปกครอง การคลัง หรือมาตรการอื่นมาใช้ ตลอดจนจัดให้มีการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุสิทธิเกี่ยวกับที่ดินตามที่ระบุไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างสมบูรณ์ โดยรัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกให้เกิดการเข้าถึง การใช้ และการครอบครองที่ดินอย่างมั่นคง เท่าเทียม และยั่งยืน

๒.๒ กสม. ตรวจสอบแล้วพบว่า การอพยพประชาชนบ้านทางสูงไปยังพื้นที่จัดสรร บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ บ้านเวียงหงส์ล้านนา หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่เมาะ เป็นการอพยพผู้ได้รับ ผลกระทบจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะและโครงการแม่จางครั้งที่ ๕ แต่โดยที่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ เห็นชอบเฉพาะการอพยพประชาชนบ้านทางสูงเท่านั้น ไม่ได้มีมติให้ออกเอกสารสิทธิ ให้กับประชาชนกลุ่มดังกล่าวด้วย ทำให้ประชาชนที่ถูกอพยพตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ไม่ได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน ซึ่งแตกต่างจากการอพยพประชาชนครั้งที่ ๑-๔ เมื่อปี ๒๕๒๑-๒๕๓๖ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเพิกถอนพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติและให้ออกเอกสารสิทธิในที่ดินให้กับประชาชนที่ถูกอพยพด้วย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ออกเอกสารสิทธิให้กับประชาชนกลุ่มดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น การที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการ ออกเอกสารสิทธิให้กับประชาชนบ้านเวียงหงส์ล้านนาซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ และโครงการแม่จางเช่นเดียวกับการอพยพครั้งอื่น จึงเป็นการเลือกปฏิบัติต่อประชาชนบ้านเวียงหงส์ล้านนา อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กสม. จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๓. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคหนึ่ง (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

/๕. ข้อเสนอแนะ...

๕. ข้อเสนอแนะ

จากข้อเท็จจริงและข้อพิจารณา ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ กสม. จึงกราบเรียนมาเพื่อ
นายกรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะบางส่วนซึ่งเป็นพื้นที่รองรับการอพยพ

๕.๒ ออกเอกสารสิทธิเฉพาะในส่วนที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนบ้านเวียงหงส์ล้านนา
หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งให้ กสม. ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๑

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๕๘ (อำพล)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ hrp1_02@nhrc.or.th

